

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (yhdeksäs jaosto)

25 päivänä marraskuuta 2021 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Oikeudellinen yhteistyö yksityisoikeudellisissa asioissa –
Maksukyvyttömyysmenettelyt – Asetus (EY) N:o 1346/2000 – 4 ja 28 artikla –
32 artiklan 2 kohta – Saatavien ilmoittamiselle maksukyvyttömyysmenettelyssä asetettu
määräaika – Jäsenvaltiossa vireillä olevan päämenettelyn selvittäjän tekemä saatavien
ilmoittaminen toisessa jäsenvaltiossa käytävässä sekundäärimenettelyssä –
Sekundäärimenettelyn aloitusvaltion oikeudessa säädetty ehdoton määräaika

Asiassa C-25/20,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Višje sodišče v Ljubljani (Ljubljanan ylioikeus, Slovenia) on esittänyt 18.12.2019 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 20.1.2020, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa, jonka on pannut vireille

NK, Alpine BAU GmbH:n konkurssipesän selvittäjän ominaisuudessa,

Alpine BAU GmbH, Salzburg – Celjen sivuliikkeen, konkurssissa,

osallistuessa asian käsittelyyn,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (yhdeksäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: kolmannen jaoston puheenjohtaja K. Jürimäe (esittelevä tuomari), joka hoitaa yhdeksännen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit S. Rodin ja N. Piçarra,

julkisasiamies: M. Campos Sánchez-Bordona,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- NK, Alpine BAU GmbH:n konkurssipesän selvittäjän ominaisuudessa, edustajanaan L. T. Štruc, odvetnica,
- Alpine BAU GmbH, Salzburg – Celjen sivuliike, konkurssissa, edustajanaan V. Sodja, odvetnica,

* Oikeudenkäyntikieli: sloveeni.

- Slovenian hallitus, asiamiehenään V. Klemenc,
- Puolan hallitus, asiamiehenään B. Majczyna,
- Euroopan komissio, asiamiehinään M. Kocjan ja M. Wilderspin,

kuultuaan julkisasiamiehen 20.5.2021 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee maksukyvyttömyysmenettelyistä 29.5.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1346/2000 (EYVL 2000, L 160, s. 1) 32 artiklan 2 kohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty oikeudenkäynnissä, jonka NK on Itävaltaan sijoittautuneen yhtiön Alpine BAU GmbH:n osalta aloitetun päämenettelyn selvittäjänä pannut vireille Okrožno sodišče v Celjun (Celjen alueellinen tuomioistuim, Slovenia) antamasta määräyksestä, jolla on hylätty NK:n hakemus saatavien ilmoittamisesta Sloveniassa sen jälkeen, kun kyseisessä toisessa jäsenvaltiossa oli aloitettu sekundäärimenettely, sillä perusteella, että kyseinen hakemus on esitetty myöhässä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Asetuksen N:o 1346/2000 johdanto-osan 6 ja 19–23 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:
 - ”(6) Tässä asetuksessa olisi suhteellisuusperiaatteen mukaisesti rajoitettava säätämään toimivallasta aloittaa maksukyvyttömyysmenettely ja tehdä päätöksiä, jotka johtuvat välittömästi maksukyvyttömyysmenettelystä ja jotka liittyvät siihen läheisesti. Lisäksi tässä asetuksessa olisi säädettävä niin ikään mainitun periaatteen mukaisesti kyseisten päätösten tunnustamisesta ja sovellettavasta laista.
- –
- (19) Sekundäärimenettelyt voivat paikallisten etujen suojaamisen ohella palvella eri tarkoituksia. Voi esiintyä tapauksia, joissa velallisen omaisuus on liian hankalaa hallinnoida yhtenä kokonaisuutena tai joissa erot asianomaisten oikeusjärjestelmien välillä ovat niin suuria, että aloitusvaltion lain vaikutusten ulottamisesta muihin jäsenvaltioihin, joissa varoja sijaitsee, saattaa aiheutua vaikeuksia. Tämän vuoksi päämenettelyn selvittäjä voi hakea sekundäärimenettelyn aloittamista, jos omaisuuden tehokas hallinnointi sitä vaatii.
- (20) Päämenettely ja sekundäärimenettelyt voivat edistää koko omaisuuden tehokasta rahaksimuuttoa kuitenkin vain, jos rinnakkaiset menettelyt sovitetaan yhteen. Tämä edellyttää etenkin, että selvittäjät ovat läheisessä yhteistyössä, erityisesti antamalla toisilleen riittävästi tietoja. Päämenettelyn hallitsevan aseman varmistamiseksi tämän menettelyn selvittäjälle olisi annettava useita mahdollisuuksia vaikuttaa samanaikaisesti

vireillä oleviin sekundäärisiin menettelyihin. Päämenettelyn selvittäjän olisi voitava esimerkiksi ehdottaa tervehdyttämissuunnitelmaa tai sovintoa tai pyytää omaisuuden rahaksimuuttamistoimenpiteiden keskeyttämistä sekundäärimenettelyssä.

- (21) Jokaisella velkojalla olisi riippumatta siitä, missä velkojan asuin- tai kotipaikka taikka sääntömääräinen kotipaikka sijaitsee yhteisössä, oltava oikeus ilmoittaa saatavansa jokaisessa yhteisössä vireillä olevassa velallisen omaisuutta koskevassa maksukyvyttömyysmenettelyssä. Tämä koskee myös veroviranomaisia ja sosiaaliturvalaitoksia. Velkojien tasapuolisen kohtelun turvaamiseksi varojen jako on kuitenkin sovittava yhteen. Kunkin velkojan olisi tosin saatava pitää itsellään, mitä hän on saanut jossakin maksukyvyttömyysmenettelyssä, mutta hänen olisi voitava saada osallistua kokonaisvarojen jakoon toisissa menettelyissä vain, jos muut samassa asemassa olevat velkojat ovat saaneet saman osuuden saamisistaan.
- (22) Tässä asetuksessa olisi säädettävä, että sen soveltamisalaan kuuluvat päätökset maksukyvyttömyysmenettelyjen aloittamisesta, kulusta ja päättämisestä sekä tällaisiin menettelyihin välittömästi liittyvät päätökset on tunnustettava välittömästi. Ilman eri toimenpiteitä tapahtuvan tunnustamisen olisi merkittävä, että aloitusvaltion lain mukaiset menettelyn oikeusvaikutukset ulotetaan kaikkiin muihin jäsenvaltioihin. Jäsenvaltioiden tuomioistuimien päätösten tunnustamisen olisi perustuttava keskinäisen luottamuksen periaatteeseen. Siksi perusteet tunnustamatta jättämiselle olisi rajoitettava ainoastaan välttämättömimpään. Tämän periaatteen mukaan olisi ratkaistava myös se ristiriitatilanne, jossa kahden jäsenvaltion tuomioistuimet katsovat olevansa toimivaltaisia aloittamaan maksukyvyttömyyttä koskevan päämenettelyn. Menettelyn ensimmäisenä aloittaneen tuomioistuimen päätös olisi tunnustettava muissa jäsenvaltioissa ilman, että niissä voitaisiin tutkia kyseisen tuomioistuimen päätöstä.
- (23) Tässä asetuksessa olisi määritettävä sen piiriin kuuluviin kysymyksiin yhtenäiset lainvalintasäännöt, jotka niiden soveltamisalalla korvaavat yksittäisten valtioiden kansainvälisen yksityisoikeuden säännökset. Jollei toisin säädetä, sovellettaisiin menettelyn aloittaneen jäsenvaltion lakia (*lex concursus*). Tätä lainvalintasääntöä olisi sovellettava sekä päämenettelyissä että paikallisissa menettelyissä. Menettelyn aloitusvaltion konkurssilain mukaan määräytyvät kaikki maksukyvyttömyysmenettelyn oikeusvaikutukset, sekä prosessuaaliset että materiaaliset, asianomaisiin henkilöihin ja oikeussuhteisiin. Sen mukaan määräytyvät kaikki maksukyvyttömyysmenettelyn aloitusta, kulkua ja päättämistä koskevat edellytykset.”

4 Kyseisen asetuksen 3 artiklassa, jonka otsikko on ”Kansainvälinen toimivalta”, säädetään seuraavaa:

”1. Sen jäsenvaltion tuomioistuin, jossa velallisella on pääintressien keskus, on toimivaltainen aloittamaan maksukyvyttömyysmenettelyn. Yhteisön ja muun oikeushenkilön pääintressien keskuksen katsotaan sijaitsevan siinä valtiossa, jossa oikeushenkilöllä on sääntömääräinen kotipaikka, jollei muuta näytetä.

2. Jos velallisen pääintressien keskus sijaitsee jäsenvaltiossa, muun jäsenvaltion tuomioistuin on toimivaltainen aloittamaan maksukyvyttömyysmenettelyn vain, jos velallisella on toimipaikka tässä jäsenvaltiossa. Tällaisen menettelyn vaikutukset rajoittuvat viimeksi mainitussa jäsenvaltiossa sijaitsevaan velallisen omaisuuteen.

3. Jos maksukyvyttömyysmenettely on aloitettu 1 kohdan nojalla, myöhemmin 2 kohdan nojalla aloitettava menettely on sekundäärimenettely. Tällaisen menettelyn on oltava likvidaatiomenettely.
4. Ennen kuin 1 kohdan mukainen päämenettely on aloitettu, 2 kohdassa tarkoitettu menettely voidaan aloittaa vain:
- a) jos 1 kohdan mukaista menettelyä ei voida aloittaa sen jäsenvaltion lainsäädännöstä johtuvien edellytysten vuoksi, jossa velallisen pääintressien keskus sijaitsee;
 - b) jos maksukyvyttömyysmenettelyä on hakenut velkoja, jonka kotipaikka tai asuinpaikka taikka sääntömääräinen kotipaikka on siinä jäsenvaltiossa, jossa velallisen toimipaikka sijaitsee tai jonka saatava perustuu toimipaikassa harjoitetusta toiminnasta johtuvaan velvoitteeseen.”
- 5 Mainitun asetuksen 4 artiklan otsikko on ”Sovellettava laki”, ja kyseisessä artiklassa säädetään seuraavaa:
- ”1. Jollei tässä asetuksessa toisin säädetä, maksukyvyttömyysmenettelyyn ja sen vaikutuksiin sovelletaan sen jäsenvaltion lakia, jossa menettely on alkanut, jäljempänä ’menettelyn aloitusvaltio’.
2. Menettelyn aloittamisen edellytykset, menettelyn kulku sekä menettelyn päättäminen määräytyvät menettelyn aloitusvaltion lain mukaan. Sen mukaan määräytyy erityisesti:
- –
- g) mille saataville voidaan vaatia maksua velallisen omaisuudesta sekä maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema;
 - h) saatavien ilmoittaminen, todistaminen ja hyväksyminen;
- –”
- 6 Saman asetuksen 28 artiklassa, joka koskee sekundäärisiin maksukyvyttömyysmenettelyihin sovellettavaa lakia, säädetään seuraavaa:
- ”Jollei tämän asetuksen määräyksistä johdu muuta, sekundäärimenettelyyn sovelletaan sen jäsenvaltion lakia, jossa sekundäärimenettely on alkanut.”
- 7 Asetuksen N:o 1346/2000 31 artiklassa, jonka otsikko on ”Yhteistyö- ja tietojenantovelvollisuus”, säädetään seuraavaa:
- ”1. Jollei tietojen salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu, päämenettelyn ja sekundäärimenettelyn selvittäjillä on keskinäinen tietojenantovelvollisuus. Heidän on viipymättä annettava toisilleen tieto sellaisesta seikasta, jolla voi olla merkitystä toisessa menettelyssä, ja erityisesti siitä, missä vaiheessa saatavien ilmoittaminen ja tutkiminen on, sekä myös menettelyn päättämiseen tähtäävistä toimenpiteistä.
2. Jollei näihin menettelyihin sovellettavista säännöksistä muuta johdu, päämenettelyn ja sekundäärimenettelyn selvittäjien on oltava yhteistyössä keskenään.

3. Sekundäärimenettelyn selvittäjän on annettava päämenettelyn selvittäjälle hyvissä ajoin tilaisuus tehdä ehdotuksia sekundäärimenettelyn piiriin kuuluvan omaisuuden rahaksimuutosta tai käytöstä.”
- 8 Kyseisen asetuksen 32 artiklassa, jonka otsikko on ”Velkojen oikeuksien käyttö”, säädetään seuraavaa:
- ”1. Velkoja voi ilmoittaa saatavansa päämenettelyssä ja sekundäärimenettelyssä.
2. Päämenettelyn selvittäjän ja sekundäärimenettelyn selvittäjän on ilmoitettava toisessa menettelyssä saatavat, jotka on jo ilmoitettu siinä menettelyssä, johon kyseinen selvittäjä on määrätty, jos tämä on viimeksi mainitun menettelyn velkojen edun mukaista, kuitenkin siten, että velkojilla on oikeus kieltää saatavansa ilmoittaminen tai peruuttaa se, jos sovellettava laki sen sallii.
3. Päämenettelyn selvittäjällä ja sekundäärimenettelyn selvittäjällä on samanlainen oikeus kuin velkojalla osallistua toiseen menettelyyn, erityisesti velkojainkokouksiin.”
- 9 Mainitun asetuksen 33 artiklassa, jonka otsikko on ”Likvidaatiotoimenpiteiden keskeyttäminen”, säädetään seuraavaa:
- ”1. Sekundäärimenettelyn aloittaneen tuomioistuimen on päämenettelyn selvittäjän pyynnöstä määrättävä likvidaatiotoimenpiteet kokonaan tai osittain keskeytettäväksi, kuitenkin siten, että tuomioistuin voi tällöin vaatia päämenettelyn selvittäjältä tarpeellisia toimia sekundäärimenettelyn velkojen ja tiettyjen velkojaryhmien etujen turvaamiseksi. Tämä päämenettelyn selvittäjän keskeytyspyyntö voidaan hylätä vain, jos on ilmeistä, että keskeytyksellä ei ole merkitystä päämenettelyn velkojille. Likvidaation keskeytys voidaan määrätä enintään kolmeksi kuukaudeksi. Sitä voidaan jatkaa tai se voidaan uusia täksi määräajaksi.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun tuomioistuimen on peruutettava likvidaatiotoimenpiteiden keskeytys
- päämenettelyn selvittäjän pyynnöstä;
 - omasta aloitteestaan, velkojan tai sekundäärimenettelyn selvittäjän pyynnöstä, jos keskeytystä ei voi enää pitää perusteltuna, erityisesti päämenettelyn tai sekundäärimenettelyn velkojen kannalta.”
- 10 Saman asetuksen 34 artikla koskee ”Sekundäärimenettelyn päättäviä toimenpiteitä”, ja siinä säädetään seuraavaa:
- ”1. Milloin sekundäärimenettelyyn sovellettavan lain mukaan menettely voidaan päättää ilman likvidaatiota tervehdyttämissuunnitelman, sovinnon tai vastaavan toimenpiteen avulla, päämenettelyn selvittäjä voi ehdottaa tällaista toimenpidettä.
- Sekundäärimenettely voidaan lopullisesti päättää ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetulla toimenpiteellä ainoastaan päämenettelyn selvittäjän suostumuksella tai, jollei tämän suostumusta saada, jos ehdotettu toimenpide ei loukkaa päämenettelyn velkojen taloudellisia etuja.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettusta, sekundäärimenettelyssä esitetystä toimenpiteestä johtuvat rajoitukset velkojien oikeuksiin, kuten maksun lykkäys tai maksuvelvollisuudesta vapautuminen, eivät ilman asianomaisten velkojien suostumusta voi koskea sitä velallisen omaisuutta, joka ei kuulu tämän menettelyn piiriin.
3. Edellä olevan 33 artiklan nojalla määrätyn likvidaatiotoimenpiteitä koskevan keskeytyksen aikana vain päämenettelyn selvittäjä, tai tämän suostumuksella velallinen, voi ehdottaa tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä sekundäärimenettelyssä. Muuta sellaista toimenpidettä koskevaa ehdotusta ei voida ottaa äänestykseen eikä vahvistaa.”
- 11 Asetus N:o 1346/2000 on kumottu maksukyvyttömyysmenettelyistä 20.5.2015 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2015/848 (EUVL 2015, L 141, s. 19). Viimeksi mainitun asetuksen 84 artiklan 2 kohdan mukaan asetusta N:o 1346/2000 sovelletaan kuitenkin edelleen ajallisesti pääasiassa kyseessä oleviin maksukyvyttömyysmenettelyihin.

Kansallinen lainsäädäntö

Slovenian oikeus

- 12 Rahoitustoimista, maksukyvyttömyysmenettelyistä ja pakollisesta likvidaatiosta annetun Slovenian lain (Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju; Uradni list RS, nro 126/2007), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiassa (jäljempänä ZFPPIPP), 59 §:n 2 momentissa säädetään, että konkurssimenettelyssä velkojan on ilmoitettava konkurssivelalliselta olevat saatavansa kolmen kuukauden kuluessa tällaisen menettelyn aloittamista koskevan ilmoituksen julkaisemisesta, ellei saman pykälän 3 ja 4 momentista muuta johdu.
- 13 ZFPPIPP:n 298 §:n 1 momentissa säädetään, että jos saatavalla on vakuuden perusteella etuoikeus, velkojan on konkurssimenettelyssä ilmoitettava saatavan ilmoittamiselle asetetussa määräajassa myös etuoikeudesta, ellei ZFPPIPP:n 281 §:n 1 momentista tai 282 §:n 2 momentista muuta johdu.
- 14 ZFPPIPP:n 296 §:n 5 momentissa säädetään, että jos velkoja ei noudata saatavien ilmoittamiselle asetettua määräaikaa, sen konkurssivelalliselta olevat saatavat lakkaavat, ja tuomioistuin hylkää saatavaa koskevan ilmoituksen myöhässä tehtynä. ZFPPIPP:n 298 §:n 5 momentista ilmenee myös, että jos velkoja ei noudata etuoikeudesta ilmoittamiselle asetettua määräaikaa, tämä etuoikeus sammuu.

Itävallan oikeus

- 15 Maksukyvyttömyysmenettelyistä annetun yleisen lain (Insolvenzordnung) 107 §:n 1 momentissa säädetään, että saatavia, jotka ilmoitetaan vasta ilmoittamiselle asetetun määräajan jälkeen ja joita ei käsitellä konkurssipesään kuuluvan velan määrittämiseksi pidettävässä yleisessä istunnossa, tarkastellaan saatavien todentamista käsittelevässä erityisessä istunnossa. Saatavia, joita ei ilmoiteta viimeistään 14 päivää ennen lopullista saatavien todentamista käsittelevää istuntoa, ei oteta huomioon.

Pääasian oikeusriita ja ennakkoratkaisukysymys

- 16 Handelsgericht Wienin (Wienin kauppatoimioistuin, Itävalta) 19.6.2013 antamalla ratkaisulla aloitettiin Alpine BAUta koskeva maksukyvyttömyysmenettely ja NK määrättiin siihen selvittäjäksi. Kuten mainitun tuomioistuimen 5.7.2013 antamasta ratkaisusta ilmenee, kyseessä on asetuksen N:o 1346/2000 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu päämenettely.
- 17 NK:n hakemuksesta Okrožno sodišče v Celju (Celjen alueellinen tuomioistuin) aloitti 9.8.2013 antamallaan ratkaisulla sekundäärimenettelyn Alpine BAU GmbH, Salzburg – Celjen sivuliikkeen (jäljempänä Alpine BAU Slovenia) osalta.
- 18 Okrožno sodišče v Celju (Celjen alueellinen tuomioistuin) tiedotti ilmoituksella, joka julkaistiin samana päivänä Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitven (Slovenian tasavallan julkisista rekistereistä ja niihin liittyvistä palveluista vastaava virasto) internetsivuilla, muiden liittäneiden maksukyvyttömyysmenettelyjen velkojille ja selvittäjille, että heillä oli asetuksen N:o 1346/2000 32 artiklan mukaisesti oikeus ilmoittaa Sloveniassa aloitetussa sekundäärimenettelyssä saatavansa päämenettelyssä ja muissa sekundäärimenettelyissä, ja se vahvisti tätä varten kyseisen ilmoituksen julkaisemisesta laskettavan kolmen kuukauden määräajan, joka päättyi 11.11.2013.
- 19 Mainittu tuomioistuin kiinnitti kyseisessä ilmoituksessa velkojien ja selvittäjien huomion myös siihen, että jos nämä eivät ilmoittaisi saataviaan ennen kyseistä ajankohtaa, ne lakkaisivat tämän sekundäärimenettelyn maksukyvyttömyyttä velallista kohtaan, ja että se hylkäisi saatavien ilmoittamisen ZFPPIPP:n 296 §:n 5 momentin tai 298 §:n 5 momentin mukaisesti.
- 20 NK saattoi 30.1.2018 Okrožno sodišče v Celjun (Celjen alueellinen tuomioistuin) käsiteltäväksi asetuksen N:o 1346/2000 32 artiklan 2 kohdan mukaisen hakemuksen päämenettelyn saatavien ilmoittamisesta sekundäärimenettelyssä. Mainittu tuomioistuin antoi 5.7.2019 määräyksen, jolla se ZFPPIPP:n 296 §:n 5 momentin nojalla hylkäsi kyseisen saatavien ilmoittamisen, koska se oli tehty myöhässä.
- 21 NK valitti kyseisestä määräyksestä ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen Višje sodišče v Ljubljaniin (Ljubljanan ylioikeus, Slovenia). NK katsoo, että asetuksen N:o 1346/2000 32 artiklan 2 kohdassa säädetään päämenettelyn selvittäjän ”erityisoikeudesta”, jota ei tunneta Slovenian oikeudessa. NK toteaa, että sillä on tämän erityisoikeuden nojalla oikeus ilmoittaa päämenettelyn saatavia missä tahansa sekundäärimenettelyssä ja ilman tätä varten asetettua määräaika. NK huomauttaa, että tällaisen määräajan soveltaminen johtaisi siihen, että häneltä tosiasiallisesti evättäisiin kyseisen asetuksen 32 artiklan 2 kohdassa säädetty oikeus, koska hänen on ollut mahdotonta ilmoittaa Slovenian lainsäädännössä tarkoitettussa määräajassa saatavia, joita ei ollut vielä ilmoitettu tai hyväksytty toisessa jäsenvaltiossa.
- 22 NK täsmentää, että Alpine BAUn konkurssi on yksi merkittävimmistä Itävallassa tapahtuneista konkurseista ja että likvidaatiomenettely on ulottunut useiden vuosien pituiselle ajanjaksolle siten, että viimeinen istunto on pidetty 2.10.2018. NK toteaa, että asetuksen N:o 1346/2000 32 artiklan 2 kohdan tehokas soveltaminen edellyttää, ettei näin laajan päämenettelyn selvittäjälle aseteta saatavien ilmoittamista koskevaa tiukkaa määräaika ainoastaan sen jäsenvaltion lainsäädännön perusteella, jossa sekundäärimenettely on aloitettu. NK esittää, että asetuksen N:o 1346/2000 ensisijaisuuden varmistamiseksi on näin ollen jätettävä soveltamatta ZFPPIPP:tä.

- 23 Alpine BAU Slovenia väittää sitä vastoin, että asetuksen N:o 1346/2000 4 artiklan 1 kohdan nojalla sen jäsenvaltion oikeutta, jossa maksukyvyttömyysmenettely on aloitettu, sovelletaan kaikissa tapauksissa, ellei asetuksessa N:o 1346/2000 toisin säädetä. Alpine BAU Slovenia toteaa, ettei kyseinen asetus sisällä yhtäkään säännöstä, jolla suljettaisiin pois kansallisen oikeuden soveltaminen siltä osin kuin on kyse saatavien ilmoittamista koskevasta määräajasta, joka sekundäärimenettelyssä on asetettu päämenettelyn selvittäjälle. Alpine BAU Slovenia toteaa myös, ettei asetuksen N:o 1346/2000 32 artiklan 2 kohdassa säädetä päämenettelyn selvittäjän hyväksi minkäänlaista ”erityisoikeutta”, koska kyseisessä säännöksessä tyydytään ainoastaan antamaan mainitulle selvittäjälle mahdollisuus ilmoittaa saatavat konkurssipesän velkojen laillisena edustajana. Tulkinta, jonka mukaan slovenialaisia velkoja sitoo tiukka määräaika saatavien ilmoittamiseksi sekundäärimenettelyssä, kun taas selvittäjän edustamia muiden jäsenvaltioiden velkoja tällainen määräaika ei sido, johtaisi epäyhdenvertaiseen kohteluun näiden kahden velkojaryhmän välillä. Alpine BAU Slovenia väittää lisäksi, ettei asetuksen N:o 1346/2000 32 artiklan 2 kohdan sanamuoto edellytä, että päämenettelyn selvittäjän ilmoittamat saatavat ja muiden sekundäärimenettelyjen saatavat todistetaan ja hyväksytään etukäteen kyseisissä menettelyissä.
- 24 Višje sodišče v Ljubljani on tässä tilanteessa päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko asetuksen N:o 1346/2000 32 artiklan 2 kohtaa tulkittava siten, että päämenettelyn selvittäjän sekundäärimenettelyssä toimittamaan saatavia koskevaan ilmoitukseen sovelletaan sen jäsenvaltion, jossa sekundäärimenettely on vireillä, velkojen saatavien ilmoittamiseen sovellettavia määräaikoja ja myöhässä toimitetun ilmoituksen seuraamuksia koskevia säännöksiä?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 25 Aluksi on huomautettava, että unionin tuomioistuimen vakiintuneessa oikeuskäytännössä on todettu, että vaikka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on muodollisesti rajoittanut kysymyksensä koskemaan vain unionin oikeuden tiettyjen seikkojen tulkintaa, tämä seikka ei estä unionin tuomioistuinta esittämästä sille kaikkia unionin oikeuden tulkintaan liittyviä seikkoja, jotka saattavat olla hyödyllisiä kansallisen tuomioistuimen arvioidessa käsiteltävänä olevaa asiaa, riippumatta siitä, onko kansallinen tuomioistuin viitannut niihin kysymyksissään (tuomio 9.7.2020, Santen, C-673/18, EU:C:2020:531, 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 26 Näin ollen on katsottava, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustele kysymyksellään, onko asetuksen N:o 1346/2000 32 artiklan 2 kohtaa, luettuna yhdessä kyseisen asetuksen 4 ja 28 artiklan kanssa, tulkittava siten, että päämenettelyn selvittäjän tekemään sellaisten saatavien ilmoittamiseen sekundäärimenettelyssä, jotka on jo ilmoitettu päämenettelyssä, sovelletaan kyseisen sekundäärimenettelyn aloitusvaltion laissa säädettyjä säännöksiä, jotka koskevat saatavien ilmoittamiselle asetettuja määräaikoja ja myöhässä tehdyin saatavien ilmoittamisen seurauksia.
- 27 Asetuksen N:o 1346/2000 32 artiklan 2 kohdassa säädetään, että päämenettelyn selvittäjän ja sekundäärimenettelyn selvittäjän on ilmoitettava toisessa menettelyssä saatavat, jotka on jo ilmoitettu siinä menettelyssä, johon kyseinen selvittäjä on määrätty, jos tämä on viimeksi mainitun menettelyn velkojen edun mukaista, kuitenkin siten, että velkojilla on oikeus kieltää saatavansa ilmoittaminen tai peruuttaa se, jos sovellettava laki sen sallii.

- 28 Kuten kyseisen säännöksen sanamuodosta ilmenee, säännöksessä vahvistetaan selvittäjän lähtökohtainen velvollisuus ilmoittaa saatavat, jotka on jo ilmoitettu maksukyvyttömyysmenettelyssä, johon kyseinen selvittäjä on määrätty, muissa liitännäisissä maksukyvyttömyysmenettelyissä. Mainitussa säännöksessä, sen enempää kuin asetuksen N:o 1346/2000 muissakaan säännöksissä, ei sitä vastoin täsmennetä määräaikoja, jotka koskevat tällaisten saatavien ilmoittamista ja mahdollisen myöhässä tehdyn saatavien ilmoittamisen seurauksia.
- 29 On kuitenkin todettava yhtäältä, että asetuksen N:o 1346/2000 4 artiklan 1 kohdassa säädetään, että maksukyvyttömyysmenettelyyn ja sen vaikutuksiin sovelletaan sekä päämenettelyn että sekundäärimenettelyn osalta sen ”aloitusvaltioksi” kutsutun jäsenvaltion, jonka alueella menettely on aloitettu, lakia. Kuten kyseisen asetuksen 23 perustelukappaleesta ilmenee, tätä lainvalintasääntöä sovelletaan sekä päämenettelyyn että sekundäärimenettelyihin (ks. vastaavasti tuomio 21.1.2010, MG Probud Gdynia, C-444/07, EU:C:2010:24, 25 kohta). Mainitun asetuksen 28 artiklassa säädetään vastaavasti, että jollei tämän asetuksen säännöksistä muuta johdu, sekundäärimenettelyyn sovelletaan sen jäsenvaltion lakia, jossa sekundäärimenettely on alkanut.
- 30 Toisaalta asetuksen N:o 1346/2000 4 artiklan 2 kohta, jossa täsmennetään kyseisen artiklan 1 kohdan ulottuvuus, sisältää luettelon, joka ei ole tyhjentävä, menettelyä koskevista eri seikoista, joihin sovelletaan aloitusvaltion lakia ja joihin kuuluvat muun muassa h alakohdassa mainitut saatavien ilmoittaminen, todistaminen ja hyväksyminen.
- 31 Unionin tuomioistuin on katsonut tämän perusteella, että jotta näiltä säännöksiltä ei poistettaisi niiden tehokasta vaikutusta, aloitusvaltion saatavien ilmoittamista koskevan lain ja etenkin tätä varten asetettujen määräaikojen noudattamatta jättämisen seurauksia on niitäkin arvioitava kyseisen valtion lain perusteella (ks. vastaavasti tuomio 9.11.2016, ENEFI, C-212/15, EU:C:2016:841, 18 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 32 Tästä seuraa, että koska asetuksella N:o 1346/2000 ei yhdenmukaisteta saatavien ilmoittamiselle asetettavia määräaikoja sen soveltamisalaan kuuluvissa maksukyvyttömyysasioissa, kunkin jäsenvaltion tehtävänä on menettelyllistä itsemääräämisoikeutta koskevan periaatteen nojalla vahvistaa nämä määräajat, kuitenkin edellyttäen, etteivät näitä määräaikoja koskevat säännöt ole epäedullisempia kuin samankaltaisia kansallisen oikeuden piiriin kuuluvia tilanteita koskevat säännöt (vastaavuusperiaate) ja ettei niillä tehdä unionin oikeudessa annettujen oikeuksien käyttämistä käytännössä mahdottomaksi tai suhteettoman vaikeaksi (tehokkuusperiaate) (ks. vastaavasti tuomio 9.11.2016, ENEFI, C-212/15, EU:C:2016:841, 30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 33 Erityisesti on todettava, että määräaikoihin, jotka koskevat sellaisten saatavien ilmoittamista sekundäärimenettelyssä, jotka on kyseisen asetuksen 32 artiklan 2 kohdan mukaisesti ilmoitettu siihen liittyvässä, toisessa jäsenvaltiossa aloitetussa maksukyvyttömyysmenettelyssä viimeksi mainitun menettelyn selvittäjän toimesta, sovelletaan kyseisen sekundäärimenettelyn aloitusvaltion lakia, ellei edellisessä kohdassa tarkoitettujen vastaavuus- ja tehokkuusperiaatteiden noudattamisesta muuta johdu.
- 34 Nyt käsiteltävässä asiassa NK, joka on päämenettelyn selvittäjä, väittää, että kyseistä säännöstä olisi tulkittava siten, että siinä myönnetään päämenettelyn selvittäjälle ”erityisoikeus” ilmoittaa sekundäärimenettelyssä saatavat, jotka on jo ilmoitettu päämenettelyssä, johon hänet on määrätty, ilman, että häneen sovellettaisiin sekundäärimenettelyn aloitusvaltion laissa säädettyjä

saatavien ilmoittamista koskevia määräaikoja. Tämä erityisoikeus voidaan NK:n mukaan oikeuttaa sillä, että kyseinen selvittäjä on velvollinen odottamaan saatavien todistamista ja hyväksymistä päämenettelyssä ennen niiden ilmoittamista sekundäärimenettelyssä.

- 35 On totta, että päämenettelyn selvittäjällä on tiettyjä etuoikeuksia, joiden perusteella hän voi vaikuttaa sekundäärimenettelyyn siten, ettei viimeksi mainittu vaaranna päämenettelyn suojatavoitetta. Hän voi näin ollen asetuksen N:o 1346/2000 33 artiklan 1 kohdan nojalla vaatia likvidaatiotoimenpiteiden keskeyttämistä, tosin enintään kolmen kuukauden ajaksi, jota voidaan kuitenkin jatkaa tai joka voidaan uusia täksi määräajaksi. Kyseisen asetuksen 34 artiklan 1 kohdan mukaan päämenettelyn selvittäjä voi ehdottaa sekundäärimenettelyn päättämistä tervehdyttämissuunnitelman, sovinnon tai vastaavan toimenpiteen avulla. Asetuksen 33 artiklan 1 kohdassa säädetyn keskeyttämisajanjakson aikana vain päämenettelyn selvittäjä tai tämän suostumuksella velallinen voi ehdottaa tällaisia toimenpiteitä kyseisen 34 artiklan 3 kohdan perusteella (tuomio 22.11.2012, Bank Handlowy ja Adamiak, C-116/11, EU:C:2012:739, 61 kohta).
- 36 Vastaavasti on huomattava, että SEU 4 artiklan 3 kohtaan kirjatun vilpittömän yhteistyön periaatteen nojalla sekundäärimenettelyn aloittamiseen toimivaltaisen tuomioistuimen on näitä säännöksiä soveltaessaan otettava huomioon päämenettelyn tavoitteet ja asetuksen N:o 1346/2000 rakenne; asetuksen tarkoituksena on, kuten sen 20 perustelukappaleesta ilmenee, varmistaa rajat ylittävien maksukyvyttömyysmenettelyjen tehokas ja tehollinen toiminta päämenettelyn ja sekundäärimenettelyn pakollisella yhteensovittamisella, jolla taataan päämenettelyn ensisijaisuus (tuomio 22.11.2012, Bank Handlowy ja Adamiak, C-116/11, EU:C:2012:739, 62 kohta).
- 37 Päämenettelyn selvittäjä ei kuitenkaan voi asetuksen N:o 1346/2000 32 artiklan 2 kohdan perusteella jättää noudattamatta saatavien ilmoittamista koskevia määräaikoja, jotka on vahvistettu sellaisen sekundäärimenettelyn aloitusvaltion lailla, jossa hän ilmoittaa saatavat, jotka hän on jo ilmoittanut päämenettelyssä, johon hänet on määrätty.
- 38 On nimittäin muistettava, että asetus N:o 1346/2000 perustuu velkojien yhdenvertaista kohtelua koskevaan periaatteeseen, joka on mutatis mutandis kaikkien maksukyvyttömyysmenettelyjen taustalla (ks. vastaavasti tuomio 6.6.2018, Tarragó da Silveira, C-250/17, EU:C:2018:398, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 39 Koska selvittäjät toimivat asetuksen N:o 1346/2000 32 artiklan 2 kohdan yhteydessä velkojien nimissä ja lukuun, kyseistä säännöstä ei voida tulkita siten, että kyseiset selvittäjät voivat jättää noudattamatta aloitusvaltion lakia, jossa säädetään kyseisten saatavien ilmoittamista koskevista määräajoista, kun taas omissa nimissään ja omaan lukuunsa toimivat velkojat eivät voi näin tehdä. Jos näin olisi, viimeksi mainitut velkojat asetettaisiin epäedullisempaan asemaan kuin ne velkojat, joiden saatavat ilmoittaa muun liitännäisen menettelyn selvittäjä.
- 40 Sen lisäksi, että omissa nimissään ja omaan lukuunsa toimivat velkojat olisivat velvollisia noudattamaan saataviensa ilmoittamista koskevia määräaikoja, heidän olisi myöhässä tehdyn ilmoittamisen tapauksessa kärsittävä aloitusvaltion laissa säädetyt seuraukset, kun taas muun liitännäisen menettelyn selvittäjän edustamiin velkojiin ei lainkaan sovellettaisi vanhentumista koskevaa määräaikaa ja heille ei koituisi minkäänlaista seuraamusta myöhässä tehdystä ilmoituksesta. Tällainen epäyhdenvertainen kohtelu merkitsisi vaaraa siitä, että yhden velkojaryhmän oikeuksia loukattaisiin perusteettomasti.

- 41 Joka tapauksessa on todettava, että – toisin kuin NK kirjallisissa huomautuksissaan esittää – asetuksen N:o 1346/2000 32 artiklan 2 kohtaa ei voida tulkita siten, että päämenettelyn selvittäjän on odotettava, että saatavat, jotka hän aikoo ilmoittaa sekundäärimenettelyssä, on todistettu ja hyväksytty päämenettelyssä, ennen kuin hän voi ilmoittaa ne sekundäärimenettelyssä. Kuten tämän tuomion 28 ja 29 kohdasta ilmenee, saatavien todistamiseen ja hyväksymiseen sovelletaan nimittäin kyseisen asetuksen 4 artiklan 2 kohdan h alakohdan mukaisesti aloitusvaltion lakia. Sekundäärimenettelyn selvittäjän asiana on näin ollen tarkistaa kyseisen sekundäärimenettelyn aloitusvaltion oikeuden kannalta se, onko näin ilmoitetut saatavat hyväksyttävä. Sillä, että päämenettelyn selvittäjä on todistanut saatavat päämenettelyssä sovellettavan oikeuden perusteella, ei lähtökohtaisesti ole merkitystä siltä osin kuin on kyse samojen sekundäärimenettelyssä ilmoitettujen saatavien todistamisesta.
- 42 Edellä esitetyistä näkökohdista seuraa, että esitettyyn kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 1346/2000 32 artiklan 2 kohtaa, luettuna yhdessä kyseisen asetuksen 4 ja 28 artiklan kanssa, on tulkittava siten, että päämenettelyn selvittäjän tekemään sellaisten saatavien ilmoittamiseen sekundäärimenettelyssä, jotka on jo ilmoitettu päämenettelyssä, sovelletaan kyseisen sekundäärimenettelyn aloitusvaltion laissa säädettyjä säännöksiä, jotka koskevat saatavien ilmoittamiselle asetettuja määräaikoja ja myöhässä tehdyn saatavien ilmoittamisen seurauksia.

Oikeudenkäyntikulut

- 43 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (yhdeksäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Maksukyvyttömyysmenettelyistä 29.5.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1346/2000 32 artiklan 2 kohtaa, luettuna yhdessä kyseisen asetuksen 4 ja 28 artiklan kanssa, on tulkittava siten, että päämenettelyn selvittäjän tekemään sellaisten saatavien ilmoittamiseen sekundäärimenettelyssä, jotka on jo ilmoitettu päämenettelyssä, sovelletaan kyseisen sekundäärimenettelyn aloitusvaltion laissa säädettyjä säännöksiä, jotka koskevat saatavien ilmoittamiselle asetettuja määräaikoja ja myöhässä tehdyn saatavien ilmoittamisen seurauksia.

Allekirjoitukset